

Veilig werken op daken

Valgevaar

Bij op hoogte werken bestaat er risico op val- en/of doorvalgevaar. Vallen van hoogte (bijvoorbeeld vanaf een onveilige dakvloer, een onveilige steiger of vallen door een lichtstraat) is een van de meest voorkomende risico's met ernstig letsel of zelfs de dood tot gevolg. Iedereen weet wel dat je bij het betreden van een dak van een onveilige dakrand kan vallen. Maar als je vervolgens geen voorzieningen treft en toch werkzaamheden gaat uitvoeren, dan ben je minder met de onveilige dakrand bezig. Het risico ontstaat dat je onbedoeld te dicht bij de dakrand of de niet-doorvalveilige lichtstraat of lichtkoepel komt, waardoor er val- en/of doorvalgevaar ontstaat. Dus voordat je werkzaamheden op hoogte gaat uitvoeren: ga na wat de taakopdracht is en of er voorzieningen zijn die een val voorkomen. Arbobesluit 3:16 'Voorkomen valgevaar' geeft aan dat het vallen voorkomen moet worden. Dit kan alleen door de juiste maatregelen te nemen en voldoende geïnstrueerd personeel in te zetten.

Platte daken

Bij het werken op platte daken is het dus belangrijk om valgevaar te voorkomen. Aandachtspunten zijn:

- Voorzie elk dak op meer dan 2,5 meter boven het maaiveld van valbeveiliging.
- Voorzie niet-aantoonbaar doorvalveilige lichtkoepels en lichtstraten van een rand- of doorvalbeveiliging.
- Sta bij het gebruik van persoonlijke valbeveiliging geen alleenwerkers toe.
- Zorg voor een veilige toegang tot het dak:
  - toegang van binnenuit via een dakopbouw of dakluik (is het veiligste)
  - toegang via een steiger
  - toegang met een ladder bij daken tot 10 meter boven het maaiveld. Zorg dat de ladder is verankerd tegen zijdelings schuiven of het schuiven loodrecht op de gevel.
- Betreed daken met het juiste schoeisel. Veiligheidsschoenen hebben de voorkeur (en zijn verplicht op een bouwplaats).

Randbeveiliging

Welke randbeveiliging is noodzakelijk? Dat hangt af van de afstand van de werkzaamheden tot de dakrand:

- Bij werkzaamheden op 4 meter of meer uit de dakrand is alleen een markering met 'valgevaar' van de 4 meter-zone nodig.
- Bij werkzaamheden op 2 meter of meer uit de dakrand is een fysieke afscheiding op 2 meter noodzakelijk, bijvoorbeeld een leuning van 1 meter hoog.
- Bij werkzaamheden dicht bij de dakrand moet er een deugdelijke randbeveiliging zijn:
  - de dakrand zelf, mits minstens 1 meter hoog
  - tijdelijk leuningwerk
  - aanlijnvoorzieningen, maar alleen als leuningwerk technisch of financieel onhaalbaar is.

Schuine daken

Schuine daken mogen nooit onbeschermd worden beklommen. Let op de volgende punten:

- Voer inspecties zo veel mogelijk uit vanaf een hoogwerker.
- Voorzie schuine daken bij de goot van leuningwerk, mits de goot sterk genoeg is, of bouw een steiger op tot boven de dakgoot.
- Als leuningwerk niet mogelijk is: lijn de medewerkers aan. Leeflijn over het hellende dak en bevestigen aan een op dat moment te bepalen ankerpunt.
- Als tussen de nok en dakgoot van een schuin dak verticaal meer dan 2,5 meter hoogteverschil is, is alleen leuningwerk bij de goot niet voldoende: lijn de medewerkers aan of breng halverwege het dak extra leuningwerk aan.

Op een schuin dak mag je je niet over de dakbedekking verplaatsen. Dit is vaak te glad en het kan bovendien beschadigen.

Checklists in de Arbo-werkboeken

In de Arbo-werkboeken, delen 2, 3 en 4, staan verschillende checklists die kunnen helpen bij het bepalen van de juiste veiligheidsmaatregelen op daken:

- checklist voor hoofd technische dienst / locatie / algemeen
- checklist voor werkvoorbereiding / locatie / werken op hoogte
- checklist voor werkvoorbereiding / PBM / valbeveiliging
- checklist voor de uitvoering / locatie / werken op hoogte
- checklist voor de uitvoering / PBM / valbeveiliging.

FLOW heeft 6 Arbo-werkboeken uitgegeven, te weten:

Deel 1 – wettelijk kader

Deel 2 – nieuwbouw en herstructurering

Deel 3 – planmatig onderhoud en beheer

Deel 4 – niet-planmatig onderhoud en beheer

Deel 5 – kantooromgeving

Deel 6 – psychosociale arbeidsbelasting